

**МЕДИЧНІ ТА БІОЛОГІЧНІ НАУКИ:
МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ АСПЕКТ
MEDICAL AND BIOLOGICAL SCIENCES:
INTERDISCIPLINARY ASPECT**

Матеріали Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної
internet-конференції до Всесвітнього дня анатомії
Materials of International interdisciplinary scientific and practical
internet conference dedicated to the World Anatomy Day

(м. Харків, 17 жовтня 2023 року)

Харків
ПВНЗ «ХММУ»
2023

ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

МЕДИЧНІ ТА БІОЛОГІЧНІ НАУКИ: МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ АСПЕКТ
MEDICAL AND BIOLOGICAL SCIENCES: INTERDISCIPLINARY ASPECT

Матеріали Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної internet-конференції до Всесвітнього дня анатомії

Materials of International interdisciplinary scientific and practical internet conference dedicated to the World Anatomy Day

(м. Харків, 17 жовтня 2023 року)

Харків

ПВНЗ «ХММУ»

2023

УДК (61:57):004.773.7

М42

Редакційна колегія:

доц. Давидова Ж.В.; доц. Березняков В.І.; канд. пед. наук Кудрявцева Т.О.; доц. Жеребкін В.В., канд. мед. наук Жемела О.Д.; доц. Бурлака І.С.; доц. Арсен'єв О.В.; доц. Нессонова М.М.; канд. біол. наук Тининика Л.М.; канд. біол. наук Нікольченко А.Ю.; канд. техн. наук Гиря М.П.; Чернищенко Н.П.

(реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ № 363 від 08 вересня 2023 р.)

Матеріали подаються мовою оригіналу. За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

М42 Медичні та біологічні науки: міждисциплінарний аспект: матеріали Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної internet-конференції до Всесвітнього дня анатомії (17 жовтня 2023 р., м. Харків) / за заг. ред. Д. М. Шияна; Приватний вищий навчальний заклад «Харківський міжнародний медичний університет». – Харків : СГ НТМ «Новий курс», 2023. – 107 с.

ISBN 978-617-7886-49-4

Збірник містить матеріали Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної internet-конференції до Всесвітнього дня анатомії **«Медичні та біологічні науки: міждисциплінарний аспект»**, є нефактивним науковим виданням, яке висвітлює теоретичні та практичні результати наукових досліджень молодих науковців (докторантів, аспірантів, студентів), науково-педагогічних (педагогічних) працівників закладів вищої освіти, лікарів-практиків, наукових співробітників з історії становлення вітчизняної та світової морфології, актуальних питань застосування сучасних морфологічних методів і наукових технологій в медицині; клінічних, діагностичних, фармакологічних аспектів клінічної медицини; міждисциплінарного підходу до підготовки майбутніх лікарів в Україні та в світі.

Для широкого кола наукових, науково-педагогічних (педагогічних) і практичних працівників, що займаються питаннями сучасних морфологічних методів і наукових технологій в медицині; клінічних, діагностичних, фармакологічних аспектів клінічної медицини; реалізації міждисциплінарного підходу до підготовки майбутніх лікарів в Україні та в світі.

УДК (61:57):004.773.7

© ПВНЗ «Харківський міжнародний медичний університет», 2023.

During the trainings on the relevant topics, the teachers practiced certain practical skills and abilities necessary for the successful formation of information competence of foreign students of medical education. It is important to note that the mental and national characteristics of foreign students as representatives of different cultures were taken into account in the process of this work. In general, practically oriented methodical activity on the outlined problem enabled highly qualified teachers to present and share valuable experience among their colleagues, to study promising practical improvements on the outlined problem, to activate the further professional growth of each teacher.

Thus, the formation of informational competence of foreign medical students requires systematic training of teachers to carry out this activity based on taking into account the specifics of medical training and the characteristics of the student contingent.

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У ВИКЛАДАННІ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ З ЛАБОРАТОРНОЇ ДІАГНОСТИКИ

Засанська Г.М.

КЗВО ЛОР Львівська медична академія імені Андрея Крупинського, Львів,
Україна

zasanskagalina@gmail.com

Вступ (актуальність). Освіта – це основа духовного, культурного, соціального, професійного і економічного розвитку особистості, суспільства і держави. Значення освіти повною мірою усвідомлене всією світовою спільнотою. Одним із пріоритетних напрямів розвитку вищої освіти є активне впровадження інформаційних технологій у навчальний процес.

На сьогоднішній день для всіх викладачів фахових медичних закладів України без перебільшення є завжди актуальною тема мультимедійного

забезпечення у викладанні лекційного матеріалу, що постійно хочеться щось вдосконалити.

Слід зазначити, що для використання НІТ викладачами зовсім не обов'язково знати відповідні мови програмування, вміти складати власні алгоритми і програми, знати фізичні, арифметичні та логічні принципи побудови і дії персональних комп'ютерів тощо. Головне – досконале знання своєї навчальної дисципліни та методики використання програмного продукту.

Мета. Обґрунтувати, що мультимедійне забезпечення у викладанні лекційного матеріалу сприяє свідомому засвоєнню теоретичних засад процесу навчання і виховання підростаючого покоління, а також дає можливість зрозуміти складний теоретичний матеріал навчальних підручників та посібників.

Матеріали та методи. Використання під час лекції мультимедійних презентацій дозволяє підключити до засвоєння інформації візуальні механізми сприйняття. Крім того, наявність тексту лекцій в електронному вигляді, до якого здобувачі освіти мають доступ в будь-який час та можуть роздрукувати і мати перед собою під час лекції, дозволяє відійти від традиційної системи викладання «лекція-конспект», коли під час викладання навчальної дисципліни викладач часто намагається подати якнайбільші обсяги інформації, які здобувачам доводиться механічно записувати без можливості зрозуміти сутність теми.

Для реалізації вищезначених проблем, були розроблені мультимедійні презентації, мета якої - сформувати у здобувачів медичних вузів знання, вміння та навички, що необхідні майбутнім фахівцям, які працюватимуть в системі охорони здоров'я.

Метою лабораторної діагностики є забезпечення достовірності та результативності клінічних досліджень, при забезпеченні високої якості у мінімальні терміни. При цьому переважна частина лабораторних та інструментальних методів дослідження визнана універсальною. (Джерело:<http://pedagogika.at.ua/publ/1-1-0-47>).

Удосконалення освіти лаборанта медичного, є об'єктивною реальністю. Змінюються структура, функції, методи навчання, ведеться пошук нових технологій. Відбулися зміни відповідно до придбаних здобувачами вищої та перед вищої освіти (фахових молодших бакалаврів, молодших бакалаврів, бакалаврів) знань, щодо потреб суспільства. Підвищення якості підготовки фахівців в системі охорони здоров'я, що відповідали би сучасним світовим стандартам, необхідне Україні для її інтеграції до загальноєвропейського інтелектуального простору (Блошко Т.О., 2007).

Навчання – це клопітка щоденна праця, яка дає результати тоді, коли здобувач освіти хоче знати, а викладач уміє передати свої знання, заохотити його до активності та творчості (Банадига Н.В., Ходарчук Н.Я., Рогальський І.О., 2006). Підвищити ефективність засвоєння здобувачами освіти нового матеріалу з навчальної дисципліни «Інфекційні хвороби з курсом епідеміології», з метою формування фахового молодшого бакалавра - лаборанта медичного, як висококваліфікованого медичного персоналу, можливо за допомогою сучасних інформаційних технологій навчання - електронної системи забезпечення безперервного професійного розвитку майбутніх фахівців сфери охорони здоров'я (державна інформаційно-комунікаційна система, що включає інформаційні технології, технічні і програмні засоби для обробки даних та іншої інформації щодо безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я).

Технічні засоби навчання можуть допомогти при викладанні навчального матеріалу, пов'язаного з необхідністю, для кращого розуміння теми, яку викладають, продемонструвати спеціальне обладнання. Так, наприклад, переважна більшість здобувачів вищої освіти ніколи не бачили ендоскопічного обладнання і не уявляють собі, як воно виглядає, а продемонструвати це обладнання на лекції неможливо, як і провести лекцію в ендоскопічному кабінеті також. Це створює певні труднощі як для викладання, так і для здобувачів. Останнім важко зрозуміти, а відповідно і засвоїти тему «Принципи і методи

діагностики інфекційних хворих». Цю проблему легко вирішити за допомогою мультимедійного забезпечення у викладанні лекційного матеріалу з «Інфекційних хвороб з курсом епідеміології» за допомогою ілюстрацій до лекційного матеріалу (зображень гнучкого ректоскопу, сигмоскопу, ендоскопу тощо, схем проведення досліджень, пункцій тощо), які дають досить повне уявлення про інструментальні методи обстеження, що полегшує вивчення та аналіз нового матеріалу, сприяє формуванню репродуктивних теоретичних знань.

Сучасний етап професійної медичної підготовки характеризується значним збільшенням об'ємів, складності і темпів засвоєння навчального матеріалу (Мілерян В.Є., 2001).

Мультимедійна презентація дозволяє оптимізувати час заняття, раціонально його використовувати. Так не має потреби витратити час на запис термінів, понять тощо на дошці, що значно економить час заняття. Звільнений час, з метою покращення засвоєння дисципліни, можливо використовувати на створення творчої атмосфери із залученням здобувачів освіти до обговорення теми, за рахунок включення інтерактивних методів навчання (бесіди, мозкового штурму).

Процеси навчання та виховання нерозривно пов'язані. Відомо, що найбільш ефективними є виховання через емоції та подив (Мілерян В.Є., 2001). Цьому сприяє демонстрування навчальних фільмів, які створюють ефект присутності під час інструментальних чи лабораторних методів дослідження та дозволяють здобувачу побачити наскільки болісними, неприємними чи травматичними вони можуть бути, що може сприяти вихованню у майбутніх медичних фахівців розуміння важливості вміння психологічно підготувати пацієнта до обстеження, усвідомити значення правильної підготовки пацієнта до лабораторного й інструментального дослідження, а також правильного забору і транспортування біоматеріалу з подальшим його загально клінічним, гематологічним, біохімічним, цитологічним, бактеріологічним, мікроскопічним,

серологічним дослідженнями, надавати невідкладну допомогу при гострих станах, організувати і проводити профілактичні та протиепідемічні заходи, дій медичного лаборанта у створенні асептичних умов під час виконання маніпуляцій, уважного нагляду за пацієнтом після їх виконання.

Навчальний процес повинен орієнтуватися на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення наукових знань, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін організації праці в умовах ринкової економіки (Якименко Ю.І. 2004).

Результати та їх обговорення. Доцільність використання мультимедійних презентацій зумовлена: інтенсифікацією навчання за рахунок економії навчального часу при використанні слайдів; підвищенням наочності матеріалу та полегшенням його сприйняття завдяки компактному і чіткому поданню навчальної інформації; розширенням та поглибленням змісту навчання з дисципліни, що вивчається; здійсненням оперативного зворотного зв'язку за допомогою зорового контакту з аудиторією здобувачів.

Висновок. Мультимедійне забезпечення у викладанні лекційного матеріалу може сприяти вдосконаленню організації навчання і виховання з урахуванням психологічних особливостей і природних здібностей кожного здобувача освіти. Ефективним способом подання інформації є використання ноутбука (переносного комп'ютера) та комп'ютерної програми Power Point, що дозволяє спроектувати необхідні та заздалегідь підготовлені на комп'ютері викладки лекції на екран.

ЗМІСТ

Напрямок 1. Історія становлення вітчизняної та світової морфології	4
РОЛЬ ВІТЧИЗНЯНИХ ВЧЕНИХ У РОЗВИТКУ МІКРОБІОЛОГІЇ	
Тининика Л.М., Горбатко Ю.В., Пилипець К.О.	4
Напрямок 2. Сучасні морфологічні методи і наукові технології в медицині	6
ВИКОРИСТАННЯ СТОВБУРОВИХ КЛІТИН КОРДОВОЇ КРОВІ У РЕГЕНЕРАТИВНІЙ МЕДИЦИНІ	
Решетова І.В., Нікольченко А.Ю.	6
УФ-ОПРОМІНЕННЯ ЯК МЕТОД ДЕЗІНФЕКЦІЇ	
Тининика Л.М., Нікольченко А. Ю., Кобизєва А.І.	9
СУЧАСНІ НЕІНВАЗИВНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ В АНАТОМІЇ	
Лоцкіна Я.Г., Решетова І.В., Бурлака І.С.	11
ВИДИ ВАКЦИН ТА ВАКЦИНОПРОФІЛАКТИКА	
Нечасєва Є.О., Тининика Л.М.	13
КОМЕНСАЛІЗМ У МІКРООРГАНІЗМІВ	
Тининика Л.М., Решетова І.В.	17
ФІЗІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ РЕГУЛЯТОРНИХ ПЕПТИДІВ	
Лоцкіна. Я.Г., Нікольченко А.Ю.	19
ДОСЛІДЖЕННЯ МОРФОЛОГІЧНИХ ЗМІН ТРОМБОЦИТАРНОЇ ЛАНКИ КРОВІ У ХВОРИХ З СИНДРОМОМ ХРОНІЧНОЇ СЕРЦЕВОЇ НЕДОСТАТНОСТІ НА ТЛІ ГОСТРОЇ ПНЕВМОНІЇ	
Березняков В.І., Залюбовська О.І., Березнякова М.Є.	21
Напрямок 3. Клінічні, діагностичні, фармакологічні аспекти клінічної медицини	24
МЕДИКАМЕНТОЗНА ТЕРАПІЯ ЗЛОЯКІСНИХ РЕЦЕПТОРНО-ЧУТЛИВИХ ПУХЛИН МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ:	

ФАРМАКОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Артеменко А.В., Лукієнко О.В., Євтушенко Д.В. 24

VENOUS THROMBOEMBOLISM IN AN ERA OF INCREASING POPULARITY OF LONG-HAUL FLIGHTS - PREVENTION AND TREATMENT

Jakub Sulima, Kamil Górecki 27

ASPECTS OF THE INDUCED STEM CELLS THERAPEUTIC USE

Nikolchenko A. Yu, Tynnyka L.N. 29

ДОСЛІДЖЕННЯ КОГНІТИВНИХ МЕХАНІЗМІВ ВИБІРКОВОЇ УВАГИ З ЗАСТОСУВАННЯМ МОДЕЛЬНОГО ОБ'ЄКТУ

В'язовська О.В. 31

ЗВ'ЯЗОК МІЖ СТУПЕНЕМ ЛЕЙКОАРЕОЗУ І КЛІНІКО- НЕВРОЛОГІЧНИМ СТАТУСОМ ТА ЯКІСТЮ ЖИТТЯ ПРИ ПРАВОГЕМІСФЕРНОМУ ІНСУЛЬТІ

Востротін О.В., Нессонова М.М., Шматько Ю.В. 35

VIRTUAL TARGETED SCREENING OF PHARMACOLOGICAL ACTIVITY IN A NUMBER OF CHEMICAL COMPOUNDS USING AN ELECTRONIC TOPOLOGICAL APPROACH

Ryzhenko V.P., Ryzhov O. A 39

Напрямок 4 Здоров'я та хвороби: від анатомії до лікування 41

АНАЛІЗ ОБІЗНАНОСТІ ГРОМАДЯН ПРО ЛЕТАЛЬНІ ДОЗИ

Богаченко А.О., Нессонова М.М. 41

ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ ФІЗИЧНИХ ЧИННИКІВ НА ВИНИКНЕННЯ ВРОДЖЕНИХ ВАД РОЗВИТКУ У ЛЮДИНИ

Вірчик М.В., Кудрявцева Т.О., Арсен'єв О.В. 44

ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ ГЕНЕТИЧНИХ ЧИННИКІВ НА ВИНИКНЕННЯ ВРОДЖЕНИХ ВАД РОЗВИТКУ У ЛЮДИНИ

Нечаєва Є.О., Кудрявцева Т.О., Бурлака І.С. 47

SOCIAL MEDIA'S IMPACT ON SOCIETY: ADDRESSING
DYSMORPHOFOBIA IN HEALTHCARE EDUCATION

Kępczyńska Aleksandra, Karaś Radosław, Starszak Krzysztof 49

АНАЛІЗ ПОШИРЕНOSTІ СТРЕПТОКОКОВИХ ІНФЕКЦІЙ ГРУПИ А
В УКРАЇНІ У РІЗНИХ ВІКОВИХ ГРУПАХ

Подаваленко А.П., Нессонова Т.Д. 50

ВИЗНАЧЕННЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ МІЖ ОСОБЛИВОСТЯМИ СТАНУ
КРОВОТВОРНОЇ ТА ІМУННОЇ СИСТЕМИ У ДІТЕЙ ТА СИМПТОМАМИ
ОСНОВНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ДАНИХ ОРГАНІВ

Галичанська О. М. 55

СКЛАДНИЙ КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК – СИНДРОМ АЕРЗИ

Жеребкін В.В., Яценко А.С., Артеменко А.В. 58

**Напряв 5. Міждисциплінарний підхід до підготовки майбутніх лікарів в
Україні та в світі..... 61**

DOES MODERNITY ALSO APPLY TO LEARNING HUMAN ANATOMY?

Krzysztof Starszak, Radosław Karaś, Weronika Starszak..... 61

FORMATION OF LECTURERS' READINESS TO INFORMATION

COMPETENCE FORMATION IN INTERNATIONAL MEDICAL STUDENTS

Zhanna Davydova 62

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У
ВИКЛАДАННІ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ З ЛАБОРАТОРНОЇ
ДІАГНОСТИКИ

Засанська Г.М. 65

МОТИВАЦІЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ МЕДИЧНИХ ТА
ФАРМАЦЕВТИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ДО ВИВЧЕННЯ ОСВІТНІХ
КОМПОНЕНТ ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

Баранник М.О., Нессонова М.М., Шейкіна Н.В. 70

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ

ПРИРОДНИЧО-НАУКОВИХ ДИСЦИПЛІН ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОГО СТУДЕНТА Василевич І.М., Швидко Ю.В.....	74
РОЛЬ СИТУАЦІЙНИХ ЗАДАЧ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ КЛІНІЧНОЇ ЛАБОРАТОРНОЇ ДІАГНОСТИКИ Залюбовська О.І., Тюпка Т.І., Авідзба Ю.Н.	77
МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ ДО ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ Кудрявцева Т.О., Нессонова М.М., Разумна А.Г.	79
ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО СИМУЛЯЦІЙНОГО ТРЕНІНГУ ДЛЯ СТУДЕНТІВ «ВІРТУАЛЬНИЙ ПАЦІЄНТ НЕФРОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ» Лукієнко О. В., Цодікова О. А., Жеребкін В. В., Березняков В. І.	83
ПРОФЕСІЙНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ЗДОБУВАЧА МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ЯК ЧИННИК СУБ'ЄКТИВНОЇ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ Разумна А.Г., Гиря М.П.	87
МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ У МЕЖАХ ПРИРОДНИЧО- НАУКОВИХ ДИСЦИПЛІН В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ СТУДЕНТІВ- МЕДИКІВ Ткаченко Т.В., Гетманенко С.В., Панібратцева С.Г.	90
USING OF INTERDISCIPLINARY APROACH FOR TEACHING PROFESSIONAL ENGLISH Olena Melchenko	92
CHAT-GPT – ЗМІНА ПАРАДИГМИ СИСТЕМИ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ Рижов О.А., Іванькова Н.А.....	95
SPECIFIC FEATURES AND CHANGES IN THE LIFESTYLE OF STUDENTS IN THE PROFESSIONAL COLLEGE OF NUPH DURING DISTANCE	

LEARNING

Suhenko O.V., Abidova T.S..... 98

РОЗРОБКА ПРИКЛАДНОЇ ОНТОЛОГІЇ ДО БАЗИ ЗНАНЬ

З ФАРМАЦЕВТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Строїтелева Н.І., Рижов О.А. 99